

Hrbáček Noszek Magdaléna
Nyitrai KFE, Közép-európai
Nyelvek és Kultúrák Intézete,
adjunktus; Nagymácsédon él;
magdalenahrbacke@gmail.com

A XXIII. Katedra Napok

„Mentől műveltebb, civilizáltabb és erkölcsösebb egy nemzet, annál jobb dolga van annál a nemzetnél a gyermeknek. Ez a nemzetek kultúrfokának az én meggyőződése szerint az első fokmérője.”

(Klebsberg Kunó)

A Katedra Alapítvány 2014. október 24-én immár 23. alkalommal rendezte meg a Katedra Napokat. A tanároknak szervezett program három nagyobb egységre bontható. Az első rész a méréseknek, minőségbiztosítási mutatóknak volt szentelve.

Andrea Galadová, a NÚCEM munkatársa, a nemzetközi pedagógiai mérések koordinátora a PISA mérések eredményeit prezentálta. Mindannyian felszisszenünk, mikor a 15 évesek mérésének jelentését olvassuk. A számok, a statisztikai mutatók nem engednek. A szakelőadó arra világított rá, hogy semmilyen szignifikáns eltérés nem mutatható ki a szlovák, illetve a magyar tannyelvű iskolákban elért eredmények között. Nem vagyunk sem rosszabbak, sem jobbak a többségi tannyelvű iskolákban elért eredmények alapján. Fontos volt ezt helyrerakni, annál is inkább, mert a rendelkezésünkre álló adatokból mást is kiolvastak, sőt interpretáltak is különböző fórumokon. Az előadás tartalma a Katedra januári számában olvasható lesz, ezért itt most csupán annyit szeretnék megjegyezni, pontosabban helyrerakni, hogy a szlovákiai magyar 15 évesek nem teljesítenek rosszabbul, mint a Kárpát-medencében élő magyar társaik.

Dr. Komzsík Attila, a Nyitrai Konsztantin Filozófus Egyetem Közép-eu-

rópai Karának dékánja az INEKO ügynökség méréseinek kritériumrendszerét magyarázta. Rámutatott arra, hogy melyek azok a kritériumok, amelyekből összeáll egy iskola értékelése. A rangsor figyelemre méltó, ugyanakkor nem nyújt teljes képet az iskoláról. Ettől függetlenül a hazai mérés mutatója súlyozottan jelenik meg az értékelésben.

A két előadást követően sok kérdés hangzott el. Egyrészt felmerült a hazai mérések objektivitásának témája, ami évente visszaköszönő probléma, másrészt az is, hogy mennyire kell komolyan venni, mennyire ad objektív képet az INEKO rangsorolása. A nemzetközi és hazai mérések hozadékáról is szó esett. Szünetbe nyúló eszmecsere folyt arról is, hogyan lehet „tanulni” ezekből az eredményekből, mennyire lehet aprópénzre váltani a nemzetközi tükröt és a hazai mutatókat, s nem utolsó sorban, mi az oktatást irányító intézmények, az iskolák, a pedagógusok szerepe abban, hogy jobb eredményt mutassunk fel. A vita vége felé egy nagyon érdekes megjegyzés hangzott el a pedagógiai mérések margójára: „A disznó nem attól hízik, ha mérik...” Valóban. A metaforikus képet bontsuk csak tovább: ha én vásárolni akarok, akkor bizony megkérem az eladót, mérje le az árut. Tudni akarom,

miért fogok fizetni és mennyit. Visszakanyarodva a pedagógiai mérésekhez. A 15 évesek mérése azzal a nem titkolt céllal is készül, hogy megnézzék, melyik országban milyen mértékben felkészültek a reszpondensek a munkaerőpiac kihívásaira. A hazai mérések esetében pedig a Tesztelés 9, illetve az érettségi írásbeli extern részének teljesítése a középiskolába vagy egyetemre való jelentkezés kritériuma lesz. Hova is jutottunk? Ha venni akarok, mérni/méretni is fogok... Az iskola s a pedagógus dolga, hogy felkészítse erre a tanulót, hiszen a mérés a kilépések szintjén mutató. Tükör...

A második blokk is érdekes témát kínált. Dr. Hunčík Péter, pszichiáter, író a kritikai gondolkodás, a vitakultúra, az adott problémára való nyitottság fejlesztésének fontosságát hangsúlyozta előadásában. Módszeres eljárásokat, technikákat is kínált a praxis számára. Az előadó többször hangsúlyozta, hogy a tanulók ne csak passzív befogadók, elfogadók legyenek, ne csak az ismeretközvetítő szerepét játssza el a tanár, ne csupán a saját prizmjában keresztül engedje nézni a világot, hanem épp ellenkezőleg: gondolkodásra sarkalljon. Semmi sem történik, ha elmondjuk, mi így látjuk a világot, de meghallgatjuk a másik felet is, valahogy úgy, ahogy Rudolf Steiner fogalmazott: „Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségünkben. Azt vegyék észre a felnövekvők, hogy mi keresők vagyunk, és őket is a keresők útjára kell vezetnünk.”

A hazai magyar valóság... Így is nevezhetnénk a harmadik égető problémakört. Prékop Mária, a Rozsnyói Fábry Zoltán Alapiskola és Középiskola igazgatónője előadásában többek közt rámutatott arra, hogy milyen szociológiai, gazdasági, etnikai különbségek figyelhetők meg az egyes régiók között. Az előadás Rozsnyóra és környékére lett kiélezve. Szomorú kép, ahol munkanélküliséggel, roma kérdéssel, elvándorlással kell szembesülniük. A túlélés alapköve: itt szeretnének élni, itt szeretnék a nekik kínált teret belakni, élni, ahogy lehet. Példaértékű hozzáállás, határtalan hivatástudat és megfontolt túlélési stratégia. Ez a szellemiség hatja át az iskolát. Ez nem magától értetődő, ezt a szellemiséget valakiknek naponta erősíteni kell, hiszen:

„A pedagógus nem lehet elkeseredett, megtorpant ember, mert a pedagógusnak egyetlen karizmája van: a jövőbe vetett hit optimizmusa.”